

«У аснове павінны ляжаць інтарэсы нашай дзяржавы»

Фота BenTA

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Такое кола пытанняў са спасылкай на канкрэтныя дзяржавы і сталі тэмай нарады: «Чого тут скрываць, Сірыя прапануе нам супрацоўніцтва, просіць, каб нашы службовыя асобы прыехалі перагаварыць, вызначыцца. Афганістан таксама зацікаўлены ў нашай прадукцыі. Непростая сітуацыя ў абедзвюх дзяржа-

вах. Я не называю іншыя афрыканскія дзяржавы, каб нашы «сокалы» не наляцелі на іх і не пачалі ціснуць. Але з дзясятка дзяржаў, якія гатовы з намі супрацоўнічаць. Нам гэта трэба? Трэба. Ці зможам мы задаволіць іх запыты? Цяжка сказаць, не такая ў нас гіганцкая эканоміка. Але будзем рухацца», — рэзюмаваў Прэзідэнт.

Валерыя СЦЯЦКО.

МЕРКАВАННІ

«ЯКАСЦЬ ПАВІННА СТАЦЬ РУХАВІКОМ УСІХ ПРАЦЭСАЎ»

Абвешчаная ўказам Прэзідэнта пяцігодка якасці стане лагічным працягам таго, над чым беларусы разам са сваім лідарам працуюць ужо трыццаць гадоў — каб жыць у нашай любімай краіне было мірна, спакойна, зручна і прыгожа. Падпісаны ўчора Аляксандрам Лукашэнкам дакумент можна назваць без перабольшвання дэкларацыяй жыцця беларусаў на найбліжэйшыя пяць гадоў. Прыярытэтнымі мэтамі найбліжэйшых пяці гадоў названы далейшае павышэнне якасці жыцця людзей, канкурэнтаздольнасці беларускай

эканомікі, удасканаленне грамадскіх адносін. Самыя важныя рэчы для дабрабыту грамадзян і захавання незалежнасці. Указ, несумненна, рэзанансны, указ і для органаў улады, і для кожнага жыхара Беларусі — кіраўніцтва да дзеяння. Трэба выконваць, трэба працаваць, трэба старацца. Як жа іншак? Для саміх сябе старацца, для сваіх дзяцей, для іх будучыні, для краіны, у якой жывём мы і будучь жыць наступныя пакаленні. Самы моцны стымул, праўда?

«БЕЛАРУСЫ — ЛЮДЗІ СА ЗНАКАМ ЯКАСЦІ»

Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па ахове здароўя, фізічнай культуры Валерый МАЛАШКА лічыць, што па-іншаму і быць не можа: «Неаднаразова тэма якасці ў той ці іншай меры гучала ў выступленнях Прэзідэнта на кожным Усебеларускім народным сходзе, прапісвалася ў праграмах сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі, але, напэўна, менавіта сёння мы ўжо выйшлі на той узровень развіцця і грамадскіх працэсаў, то мы заўсёды канкрэтна выказваем свой пункт гледжання. І, што важна, гэта таксама пра якасць, мы ніколі не здраджваем першапачаткова абраным арыенцірам. «І прыклад у гэтым паказвае наш Прэзідэнт. Лічу, што гэта таксама якасць нашага пастаянства, — гаворыць Валерый Малашка. — Пастаянства сяброў, вернасці ў адносінах і абавязальствах, узятых на сябе. Гэта, на мой погляд, важныя складнікі, якія характарызуюць і Прэзідэнта, і нашу краіну».

Парламентарый прызнае: для яго гэта такі ключавы момант у частцы таго, што якасць асабістага ўдзелу ва ўсіх працэсах, у тым ліку ў парламенцкай дзейнасці, ужо не проста лозунг. «Гэта генетыка, якой мы сілкуемся, — гаворыць Валерый Малашка. — Па-іншаму і быць не можа. Павінна быць толькі якасць. Трэба, каб гэтым садзейнічала не толькі асабістая работа, але і работа калег, якія працуюць у гэтым жа кірунку. Вельмі важна, што мы, дэпутаты восьмага склікання, вельмі арыентаваны на сваіх выбаршчыкаў».

Як адзначыў дэпутат, Беларусь сёння — краіна высокаінтэлектуальная, развітая, вядомая ва ўсім свеце. Нас пазнаюць праз тую прадукцыю, якую мы выпускаем, праз усе тыя міждзяржаўныя працэсы, у якіх мы ўдзельнічаем. Што датычыцца міждзяржаўных грамадскіх працэсаў, то мы заўсёды канкрэтна выказваем свой пункт гледжання. І, што важна, гэта таксама пра якасць, мы ніколі не здраджваем першапачаткова абраным арыенцірам. «І прыклад у гэтым паказвае наш Прэзідэнт. Лічу, што гэта таксама якасць нашага пастаянства, — гаворыць Валерый Малашка. — Пастаянства сяброў, вернасці ў адносінах і абавязальствах, узятых на сябе. Гэта, на мой погляд, важныя складнікі, якія характарызуюць і Прэзідэнта, і нашу краіну».

Як урач-прафесіянал згадаў парламентарый і сферы аховы здароўя: «Мадэрнізуючы сёння ўстановы медыцынскага профілю, укараняючы сучасныя тэхналогіі ў аказанні медыцынскай дапамогі насельніцтву, як на пярвочным этапе, так і на базе высокатэхналагічных цэнтраў, мы выразна канстатую, і статыстыка пра гэта кажа, — сёння мы не проста якасна, а высокаэфектыўна аказваем медыцынскую дапамогу жыхарам краіны. Зразумела, што пакуль пра ідэал кажаць рана, але мы ведаем, над чым трэба працаваць. Напрыклад, над інфарматызацыяй: ёсць такі раздзел у сістэме аховы здароўя, які сёння пакуль не ў поўнай меры адпавядае запытам медыцынскай суполкі».

На яшчэ адну важную тэму ў сацыяльнай сферы вярта таксама паглядзець праз прызму якасці, лічыць Валерый Малашка: «Гэта познія шлюб, нізкія паказчыкі нараджальнасці. Сёння мы павінны ў гэтай частцы скарэжціраваць і нашу сацыяльную палітыку, і маладзёжную, у тым ліку ідэалагічны і духоўны складнікі беларускага грамадства, зрабіць перанастройку гэтых арыенціраў, якія прыйшлі з заходніх ідэалогій.

Мы павінны ўспомніць якасць беларусаў, якія заўсёды ўсе пытанні вырашалі ў сям’і, талакой. А тое, што беларусы — людзі са знакам якасці, — гэтую высокую планку Прэзідэнт задаў нам яшчэ ў 1990-я гады. І нам усім трэба ёй адпавядаць».

ГАЛОЎНАЕ — НЕ ЗБАЎЛЯЦЬ НАБРАНЫЯ ТЭМПЫ

Зрабіўшы якасць неад’емнай часткай іміджу Беларусі як краіны, займацца ёй неабходна пастаянна і ва ўсіх напрамках, лічыць **Алена МАРГУНОВА, старшыня Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі.**

«Для нашай экспертна арыентаванай эканомікі якасць з’яўляецца яе асновай, драйверам росту, іміджавым складнікам і сацыяльнай адказнасцю, — лічыць яна. — Таму аб’яўленне пяцігодкі якасці — вельмі правільны працяг Года якасці».

Самое галоўнае сёння — не змяншаць набраныя тэмпы, працягваць шлях да ўдасканалення якасці і паліпшэнняў, ставіць новыя арыенціры».

Алена Маргунова паведаміла, што новыя задачы, накіраваныя на садзейнічанне рэальнаму сектору ў гэтай сферы, знойдуць адлюстраванне ў стратэгіі дзейнасці Дзяржстандарта да 2030 года, работа над якой цяпер актыўна праводзіцца. Дакумент будзе ўключаць тыя глабальныя напрамкі, якія дадуць магчымасць забяспечыць удасканаленне арганізацыйнай сістэмы Дзяржстандарта, пашырэнне міжгаліновага ўзаемадзеяння ў пытаннях абароны ўнутранага рынку (у тым ліку беларускіх брэндаў ад фальсіфікацый), зняцця тэхнічных бар’ераў пры экспертных пастаўках айчынай прадукцыі, а таксама далейшае развіццё інфраструктуры якасці. Адначасова пачнецца напрацоўка прыярытэтаў дзейнасці ў рамках праграмы «Якасць» на наступныя часавы перыяд (2026—2030 гг.).

Сёння выкананне прадпрыемствамі сучасных стандартаў, удзел у іх распрацоўцы, развіццё вымаральнай і выпрабавальнай базы — тыя базавыя складнікі, без якіх дасягнуць высокай якасці і яе прызнання немагчыма, падкрэсліла кіраўнік Дзяржстандарта.

НЕ ТОЛЬКІ АДУКАЦЫЯ, АЛЕ І ВЫХАВАННЕ

Сярод асноўных пасылаў указа аб пяцігодцы якасці асобна прапісана падтрыманне традыцыйных маральных каштоўнасцей. **Міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь Андрэй ІВАНЕЦ** лічыць, што тут важная роля адвездзена педагогам:

— Аб’яўленая Прэзідэнтам Беларусі пяцігодка якасці вызначае для ўсіх нас прыярытэты далейшага

У тэму

У размове з журналістамі **прэм’ер-міністр Раман ГАЛОЎЧАНКА** расказаў, што на нарадзе ішла размова ў асноўным аб тактыцы работы па асобных напрамках знешнеэканамічнай дзейнасці. «Не сакрэт, і Прэзідэнт аб гэтым казаў, што ёсць пул краін, якія, як і мы, зацікаўлены ў развіцці адносін ва ўсіх галінах адваенна-тэхнічнага супрацоўніцтва да інвестыцыйнага, банкаўскага і гэтак далей. Паміж гэтымі пазіцыямі ляжыць вялікі пласт гандлю, інвестыцый, сумесных праектаў. Многія з іх носяць даволі комплексны і стратэгічны характар. Таму тут далучаюцца ўсе структуры дзяржаўнай улады і кіравання, пачынаючы ад славікоў і заканчваючы фінансістамі», — сказаў ён. Паводле слоў Рамана Галоўчанкі, на нарадзе абмяркоўвалася супрацоўніцтва з партнёрамі ў Афрыканскім, Азіяцкім рэгіёнах і канкрэtnыя тактычныя задачы, якія трэба будзе вырашыць і грамадзянскаму, і сілавому блоку ў найбліжэйшы час, каб атрымаць ад гэтага значны эффект.

Журналісты спыталі, якой бачыцца работа на заходнім вектары. «Прэзідэнт неаднаразова гаварыў, што мы гатовы рэанімаваць або аднавіць паўнацэннае эканамічнае супрацоўніцтва з Захадам у любы момант. Не трэба ім гэта цяпер, хочучь яны пераплачваць на шкоду сваёй эканоміцы за нейкія міфічныя каштоўнасці — няхай будзе так. Гандлёвы абарот з Захадам ідзе па тых пазіцыях, якія не знаходзяцца ў сферы санкцыйнага ўздзеяння, — адзначыў Раман Галоўчанка. — Еўрапейскі бізнес у рабоце з намі зацікаўлены. І мы атрымліваем не проста сігналы, а пэўныя прапановы па рабоце там, дзе гэта для нас выгадна. І магчыма мы іх рэалізуем».

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

— Я ўжо неаднойчы казаў: будучы 2025 год будзе няпростым. Не толькі таму, што разам з Расіяй нас пачалі ціснуць і душыць з усіх бакоў. Пакуль тыя тактыка і стратэгія, якія мы вызначылі, дапамагаюць нам не толькі ўтрымацца на плаву, але і жыць годна.

7 студзеня 2025 г., падчас наведвання храма Мікалая Цудатворца ў Лагойску.

ЗАДАЧЫ І РАШЭННІ

СТАЎКА — НА РАЗВІЦЦЁ

Прэм’ер-міністр падвёў вынікі работы эканомікі за 2024 год

Кіраўнік беларускага ўрада Раман Галоўчанка расказаў аб ключавых паказчыках, устаноўленых Кіраўніком дзяржавы. Спойлер — вынікі вельмі нават станоучыя.

НАПРУЖАНАЕ, АЛЕ ЦАЛКАМ ВЫКАНАЛЬНАЕ ЗАДАННЕ

Па росце ВУП, напрыклад, пры заданні 103,8 % спрацавалі на 104 %.

— Мы цяпер ужо можам падвесці некаторыя вынікі. Больш глыбока мы іх, вядома, разгледзім крыху пазней, калі прыйдзе інфармацыя з усіх узроўняў. Але ключавыя макразаканамічныя лічбы ўжо вядомыя — Белстат іх падвёў, — пазначыў у пачатку пасяджэння Раман Галоўчанка.

Ён нагадаў, што ў 2024 год эканамічны блок краіны ўваходзіў з досыць напружаным заданнем, якое было ўстаноўлена ўказам Прэзідэнта:

— Кіраўнік дзяржавы падкрэсліваў, што гэта напружанае, але цалкам выканальнае заданне. І, зыходзячы з гэтых устаноўак, мы, як вы памятаеце, ва ўрадзе фарміравалі своеасаблівыя мабілізацыйны план, які быў накіраваны на выкананне гэтых задач і каскадзіраваўся фактычна па ўсіх галінах эканомікі, спускаючыся да кожнага асобнага прадпрыемства.

Прэм’ер-міністр растлумачыў:

— Гэта значыць, сістэма агульнадзяржаўных паказчыкаў разбівалася на больш дробныя фрагменты і кожны кіраўнік (ад прамысловага гіганта да невялікага камунальнага прадпрыемства) ведаў, якая перад ім стаіць задача. Адпаведна, урад забяспечваў штотыднёвы маніторынг выканання гэтых задач. Прымаліся шматлікі тактычныя рашэнні (дзесці бачылі — неабходна было падтрымаць, дзесці, наадварот, напружыць).

Раман Галоўчанка падкрэсліў: дзякуючы гэтай працы ўстаноўленам Прэзідэнта, які пастаянна трымаў у фокусе ўвагі сітуацыю ў эканоміцы краіны, былі атрыманы пэўныя вынікі, якія, на яго думку, можна назваць дастаткова надзвычайнымі:

— Такім чынам, ключавы паказчык ступені развіцця эканомікі ў краіне — валавы ўнутраны прадукт. Заданне па ім было 103,8 %. Па факце мы спрацавалі на 104 % роўна.

РОСТ РЕАЛЬНЫХ НАЎНЫХ ДАХОДАЎ — 9,5 %

Таксама Раман Галоўчанка расказаў аб напружанай задачы па інфляцыі:

— Задача была пастаўлена, каб інфляцыя не выйшла за 6-працэнтны ўзровень. Гэта было досыць нялёгка, таму што праінфляцыйны ціск, асабліва ў перыметры вакол нас, захоўваўся досыць моцна. Плюс мы забяспечылі істотную дабаўку ў заробках, у даходзе насельніцтва, што, па вядомых эканамічных законах, таксама аказвае ўплыў на інфляцыю. Аднак пры задачы 6 % фактычна інфляцыя склала 5,2 %.

Прэм’ер-міністр адзначыў, што ва ўмовах цэнавай стабільнасці і адносна нізкай інфляцыі эканамічны рост дазваляе вырашаць ключавыя задачы — павышэння даходаў насельніцтва.

— Рэальныя наяўныя даходы насельніцтва — гэта не толькі заробатная плата, гэта і пенсіі, і стыпендыі, і дапамогі, усе іншыя віды сацыяльных выплат. Таму план быў 3,5 %, па факце — 9,5 % — гэта найлепшы паказчык за ўсю пяцігодку. Пры гэтым рэальная заробатная плата (гэта значыць, калі мы бярэм толькі заробатную плату без пенсій і дапамог) вырасла яшчэ больш — на 12 працэнтных пунктаў. І па выніках студзеня — лістапада ўзровень заробатнай платы склаў больш за 2200 рублёў, — агучыў даныя Раман Галоўчанка.

Акрамя таго, ён нагадаў, што ў 2024 годзе двойчы павышаліся працоўныя пенсіі для пенсіянераў: з 1 лютага — на 10 %, з 1 кастрычніка — яшчэ на 5 %.

— Такім чынам, рэальны рост пенсій па ўзросце (толькі пенсій) склаў 109,6 %, — акцэнтаваў увагу кіраўнік урада.

ПЛАН ПА РОСЦЕ ІНВЕСТЫЦЫЙ ПЕРАВЫКАНАНЫ АМАЛЬ У ТРЫ РАЗЫ

Ён таксама звярнуў увагу на тое, што вельмі важным, акрамя ВУП, з’яўляецца паказчык якаснага росту эканомікі — гэта інвестыцыі і іх структура.

— Калі казаць у цэлым па інвестыцыях, то пры заданні ў 103,9 % інвестыцыі склалі 108 %. Гэта значыць, фактычна ў тры разы перавысілі план, — падкрэсліў Раман Галоўчанка.

Прэм’ер-міністр таксама спыніўся на структуры інвестыцый:

— Гэта вельмі важны паказчык, які дэманструе, куды ідуць грошы, якія інвестуюцца ў эканоміку (тут і бюджэтныя інвестыцыі, і прамыя замежныя інвестыцыі, і інвестыцыі прыватных асоб і арганізацый). Можна з упэўненасцю сказаць, што структура інвестыцый наляпешалася. Большая частка іх

накіроўваецца ў абсталяванне і тэхналогіі (гэта значыць, у актыўную частку вытворчых фондаў) — рост долі інвестыцый у машыны і абсталяванне перавысіў 40 %.

Прэм’ер-міністр растлумачыў, што ў цяперашні час у краіне актыўна развіваецца больш за восем сотняў камерцыйных праектаў на суму больш за восем мільярдў рублёў.

— Гэта толькі тое, што алічбавана і знаходзіцца на кантролі ва ўрадзе, — дапоўніў ён. — Цэнтрам прыцягнення інвестыцый сталі як традыцыйныя для нас зоны (як беларуска-кітайскі індустрыяльны парк «Вялікі камень», дзе штогод рэгіструюцца новыя рэзідэнты; свабодныя эканамічныя зоны, якія з’яўляюцца традыцыйна інвестыцыйна прывабнымі), так і спрацоўвае наша стаўка на развіццё тэхнапаркаў. Днямі Прэзідэнт пра гэта гаварыў пры наведванні Мінскага мотавелазавода.

Кіраўнік урада нагадаў: яшчэ два гады таму ў краіне было прынята рашэнне, што тэхнапарк неабходна развіваць не толькі ў Мінску, але і ў рэгіёнах.

— У прыватнасці, у Пінску і ў Баранавічах цяпер актыўна ідзе будаўніцтва інфраструктуры для новых тэхнапаркаў. Адпаведна, гэта цягне за сабой павелічэнне дабаўленай вартасці прадукцыі, што выпускаецца, і колькасці працоўных месцаў, — пракаментavaў ён.

ЧАРГОВЫ РЕКОРД: ЭКСПАРТ — КАЛЯ 50 МЛРД ДОЛАРАЎ

Падводзячы вынік выканання мэтавых паказчыкаў, ён адзначыў, што чатыры паказчыкі выкананы і перавыкананы, а адзін паказчык, хутчэй за ўсё, будзе перавыкананы:

— Гаворка ідзе пра экспарт, — патлумачыў Раман Галоўчанка і дадаў, што лічбы па ім статыстыка дае крыху пазней. Цяпер мы ведаем статыстыку за 11 месяцаў, гэта 103,8 %. Мяркуем, што прыкладна на гэтай жа лічбе складзецца і год. Гэта крыху менш, чым план. Але, тым не менш, гэта рэкордная лічба ў абсалюце: практычна мы выйдзем на 50 мільярдў долараў экспарту ў бягучым годзе.

Прэм’ер-міністр акцэнтаваў увагу, што яшчэ адзін важны фактар, які спрыяў падтрыманню попыту на беларускую прадукцыю, — актыўная дзейнасць на знешніх рынках.

— Паводле вынікаў 11 месяцаў краіна экспартвала тавараў больш чым на 45 мільярдў долараў ЗША, што з’яўляецца рэкордным значэннем за апошнія 12 гадоў. Гэта, нагадаю, ва ўмовах санкцый, вар’яцкай лагістыкі, росту выдаткаў і гэтак далей, — пракаментavaў Раман Галоўчанка.

Ён адзначыў, што да ўзроўню 11 месяцаў мінулага года экспарт вырас на 3,8 %, або на 1,7 мільярдў долараў.

— Ёсць пэўная тэндэнцыя, якая звязана з невялікім павелічэннем дэфіцыту гандлёвага балансу. Звязана гэта ў першую чаргу з тым, што цэны на сыравіну і матэрыялы растуць значна хутчэй, чым цэны на гатовую прадукцыю, — расказаў ён, патлумачыўшы, што цяпер сітуацыя выпраўляецца. — Гэта значыць, мы бачым, што гэтая нажніцы сціскаюцца. Гэта дазволіць нам, думаю, сёлета праблему зняць. Тым не менш мы яе бачым і аналізуем.

Кіраўнік урада нагадаў, што беларуская прадукцыя экспартавалася ў 154 краіны свету:

— Гэта значыць, практычна наша татальная прысутнасць ёсць у сусветным гандлі. Пры гэтым у 2024 годзе ўпершыню была пастаўлена прадукцыя ў 14 новых дзяржаў. У асноўным гэта краіны Афрыкі і так званая глабальная Пойдуня. Прычым пастаўкі ў некаторыя краіны Афрыкі выраслі ў разы.

Ён таксама нагадаў аб адной з выразных установак Прэзідэнта — павялічваць гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва і развіваць яго з краінамі глабальнага Пойдуня, уключаючы Афрыканскі кантынент.

— Надрэзна спрацавалі на рынках нашых традыцыйных партнёраў — краін Еўразійскага эканамічнага саюза, дадаўшы некалькі працэнтных пунктаў у пастаўцы ў ЕАЭС.

АБ ЗАДАЧАХ НА 2025 ГОД

Што датычыцца задач, вызначаных адпаведным указам Прэзідэнта, Раман Галоўчанка падкрэсліў:

— Кіраўнік дзяржавы глыбока валодае сітуацыяй у эканоміцы (як у нас у краіне, так і ў свеце), таму мы падзяляем, безумоўна, ацэнку. Яна аб’ектыўная. Тое, што год будзе складаны, няпросты, звязана не толькі з нашымі асноўнымі эканамічнымі партнёрамі, але і з агульнай сітуацыяй у сусветнай эканоміцы, якая застаецца складанай.

Ён растлумачыў, што ва ўрадзе свядома ідуць на напружаныя лічбы задання, якія стаяць у бягучым годзе.

— Але яны рэалістычныя. Дасягць іх будзем такімі ж метадамі, якія пацвердзілі сваю эфектыўнасць у бягучым годзе, — гэта эканамічная мабілізацыя ў першую чаргу. Таму будзем працаваць напружана над выкананнем гэтай задачы. У нас іншага шляху няма, — адзначыў прэм’ер-міністр.